

Πρεβεζάνικα Χρονικά

Αρ. 51-52 (2015)

ΠΡΕΒΕΖΑΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ, 51-52 (2015)



Το εικονογραφικό πρόγραμμα του ναού της Κοιμήσεως Θεοτόκου στη Φιλιππιάδα και η μνημειακή ζωγραφική του 18ου αιώνα στην Πρέβεζα

Ηλίας Καραλής

doi: [10.12681/prch.28280](https://doi.org/10.12681/prch.28280)

Copyright © 2015, Ηλίας Καραλής



Άδεια χρήσης [Creative Commons Αναφορά 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Καραλής Η. (2015). Το εικονογραφικό πρόγραμμα του ναού της Κοιμήσεως Θεοτόκου στη Φιλιππιάδα και η μνημειακή ζωγραφική του 18ου αιώνα στην Πρέβεζα. *Πρεβεζάνικα Χρονικά*, (51-52), 13-38.
<https://doi.org/10.12681/prch.28280>

2015 51-52

<p>Πρεβεζάνικα Χρονικά Περιοδική Έκδοση της Δημοτικής Βιβλιοθήκης Πρέβεζας «Γυμνασιάρχης Χ. Κοντός»</p>	<p>Πρεβεζάνικα ΧΡΟΝΙΚΑ Περίοδος Β΄ – Έτος 32^ο – τεύχος 51-52 Πρέβεζα 2015</p>
<p>Έδρα Εθν. Αντιστάσεως 10 481 00 Πρέβεζα Τηλ./Fax: 26820-29889 dbprevezas@yahoo.gr</p> <p>Συντακτική Επιτροπή Ιωάννα Δούκα Ιωσήφ Ζιώγας Νίκος Δ. Καράμπελας Κοσμάς Κοψάρης Αθηνά Κωνσταντάκη Σπύρος Η. Λάμπρος Γεώργιος Ρήγιнос Σπύρος Σκλαβενίτης</p> <p>Εκτύπωση Γραφικές Τέχνες Παναγιώτης Σπ. Τσόκας Χρ. Κοντού 7 481 00 Πρέβεζα Τηλ.: 26820-22439 tsokasp@hotmail.com</p> <p>Κεντρική Διάθεση Δημοτική Βιβλιοθήκη Πρέβεζας</p> <p>Τιμή τεύχους € 15,00</p>	<p>Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α</p> <p><i>Σημείωμα της Συντακτικής Επιτροπής</i> 7</p> <p>ΑΦΙΕΡΩΜΑ <i>Φιλάρετος Απ. Βιτάλης</i> 9</p> <p>ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ π. Ηλίας Καραλής: <i>Το εικονογραφικό πρόγραμμα του ναού της Κοιμήσεως Θεοτόκου στη Φιλιπιάδα και η μνημειακή ζωγραφική του 18^{ου} αιώνα στην Πρέβεζα</i> 13</p> <p>ΙΣΤΟΡΙΑ Δημοσθένης Α. Δόνοβ: <i>Bembo ή Sanudo; Οι βενετικές επιχειρήσεις στον Αμβρακικό κόλπο κατά το 1500 (m.v.) και η ιστοριογραφική τους περιπέτεια</i> 39</p> <p>Γιώργος Ι. Μουστάκης: <i>Η ίδρυση της Πρέβεζας και επιδρομές στην ευρύτερη περιοχή</i> 95</p> <p>Emmanuelle Pujeau: <i>How to take a Fortress? The Wrong and the Right Way: Preveza 1538 and 1605</i> 119</p> <p>Νίκος Δ. Καράμπελας: <i>Η οχύρωση του εξωτερικού περιβάλλον του κάστρου του αγίου Αντρέα της Πρέβεζας και τα εντειχισμένα σε αυτή λίθινα ανάγλυφα</i> 135</p> <p>Νικόλαος Α. Αναστασόπουλος: <i>Η απελευθέρωση της Πρέβεζας το 1912. Όψεις, καταγραφή και μαρτυρίες μέσα από το περιοδικό «Πρεβεζάνικα Χρονικά»</i> 179</p> <p>Chris Goss: <i>Επίθεση στην ιταλική βάση υδροπλάνων της Πρέβεζας από βρετανικά αεροπλάνα τύπου Bristol Beaufighter</i> 191</p> <p>Δημήτρης Κατηνιώτης: <i>Το αποσιωπημένο χρονικό ενός ναυαγίου στην Πρέβεζα. Ναρκαλιευτικό Πηνηϊός, 24-10-1945</i> 205</p>

Λ μ.	: T ò ð μ -	
μ ð ì ð ñ T ð	223
μ :	μ -	
	233
·	· μ · μ	
μ :	μ	243
: O ò ì ò ì ò	H	261
· :		
μ	285
· :		
μ ,	299
· :	μ ...	305
μ :	μ μ μ 1950	331
	:	
μ	1937-1944	353
· :	-	
		375
μ :	μ . .	
	387
· :	·	
	, -	
	395
	:	
	von der Schulenburg	427

	: μ μ μ 	437
	. : μ . μ 	445
	465
μ	468
	471
	473
	474
	475
	. μ : , - 	477

« . »

9:00 – 14:00
 9:00 – 14:00 & 18:00 – 20:30
 9:00 – 14:00
 μ 9:00 – 14:00 & 18:00 – 20:30
 9:00 – 14:00 & 18:00 – 20:30

: 10, 481 00
 ./Fax: 26820-29889 • email: dbprevezas@yahoo.gr
 : http: //83.235.178.160

μ μ μ .⁵ μ
 μ μ (. 1),
 μ μ
 , μ μ 13 μ .⁶ -
 15,70 x 4,60 μ. , μ μ -
 7', 1800, μ .⁸
 μ μ . ,
 μ μ , μ -
 μ μ μ ,
 , μ μ , μ -
 , μ μ μ μ .
 , μ μ μ μ -
 μ . μ μ μ -
 , μ μ μ μ -
 μ μ μ μ μ μ -
 μ μ μ μ μ μ -
 , μ μ μ μ μ μ -
 .

μ

μ μ μ μ μ μ
 , μ μ μ μ μ μ
 , μ μ μ μ μ μ
 .⁹ μ μ -

⁵ , μ

⁶ 2013, 109.

⁷ (1797),

μ (1807), μ (1814),

(1816), (1829)

(1851), 2013, 229-243.

⁸ (μ 2013.), . & 1997, 138, 338,

⁹ 379, 459

2002, 59.

³⁰ , , μ
 . , μ
 μ
 . μ , μ
 μ μ μ .
 , μ ,
 μ μ μ ³¹ μ , μ
 .
 μ , μ
 μ , μ
 , μ μ
 μ . μ μ
 μ μ . μ
 μ μ
 μ μ , μ
 μ μ . μ
 , μ
 : μ
 , , , , , μ ,
 . μ , μ
 , μ , μ μ μ , , μ
 , , , μ
 μ .
 , μ : , , , -
 , , , , μ , , , ,
 , , , μ , , , ,
 , , , , , , ,
 μ , , , , , , .
 μ ³² , μ μ .

³⁰ 2002, 171-180.

³¹ μ μ μ μ μ -
 , . 1978 1979.

³² 24
 (1797), . 2010, 345.

[illegible]

³⁷ 2003, 528-530 2010, 348 2010, 368-370.

38 2009, 328.
2010, 348.

39 2010, 368.

μ μ . μ
μ μ , . μ -
2002, 316-317.

⁴¹ μ μ , . 2002, 316-317.

⁴² μ μ μ μ -
 , μ , .

μ ⁴³ . μ ⁴⁴ μ
 μ , μ . μ μ
 μ (*Pietismus*),⁴⁵ μ
 μ μ , -
⁴⁶ μ μ ,
⁴⁷ μ μ
 μ , μ . μ
 μ , μ μ μ μ , μ
 μ , μ , μ . μ
 μ , μ , μ μ .
 μ μ μ , -
 μ μ μ , -
⁴⁸ μ , μ -
 μ μ $\mu\mu$ -
 μ μ (,
 μ ⁴⁹ μ)
 μ .

⁴³ μ , . 2013, 138.

⁴⁴ μ , . 2003 2004, 23-27.

⁴⁵ μ , . 1989, 151-176 , . TRIANTA-PHYLLOPULOS 1985, 54 2002, 39.

⁴⁶ μ 1547 . . 1568 μ , μ -

⁴⁷ μ , μ .

⁴⁸ 2003, 529 2010, 348-349.

⁴⁹ μ , μ . μ 1997. -

⁵⁵ . μ , μ -
 μ μ μ -
 μ .
 , μ -
⁵⁶ . , μ ,
 μ , μ -
 μ . μ .
 μ , μ -
 μ .
 , μ « -
⁵⁷ , μ -
 μ . , μ , μ ⁵⁸
⁵⁹ μ .
 μ μ μ -
 μ μ μ .
 μ μ μ -
 μ , μ μ μ -
 . μ μ , μ ,
 μ μ μ .
 μ μ μ -
⁶⁰ , μ , μ -
 . μ -

⁵⁵

μ μ μ , μ , . WOODFIN 2012, 28.

⁵⁶ WOODFIN 2012, 5-46 . GROZDANOV 1980, . 186-189.

⁵⁷ BABUIN 2009, 296.

⁵⁸ μ , . GROTOWSKI 2010, 254-300.

⁵⁹ GROTOWSKI 2010, 265-271.

⁶⁰ μ 2003, 549-500. , μ , μ , .

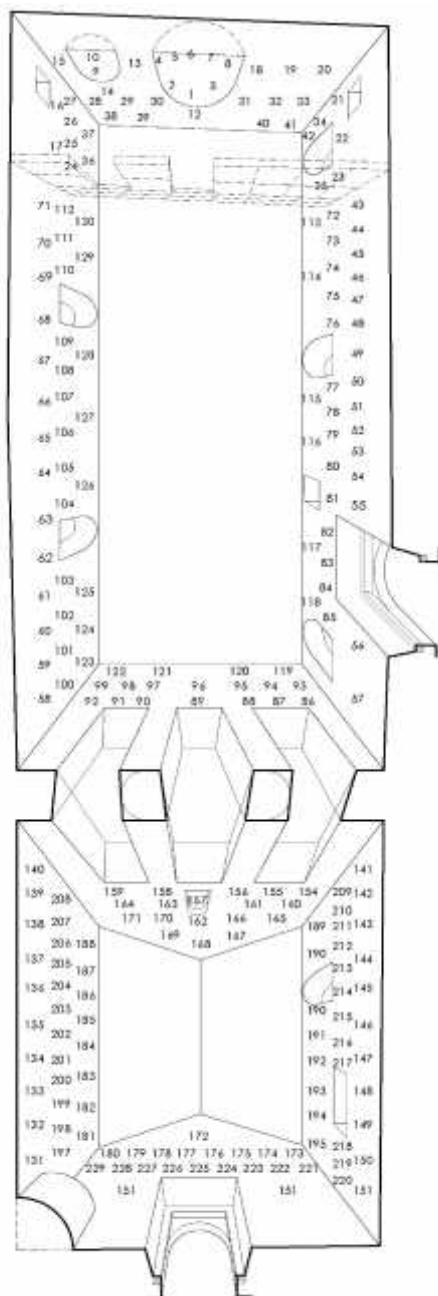
Saint Athanasios est différent et même caractérisé de haut niveau esthétique. Il est certain que le programme de S. Athanasios a été exécuté par le peintre Alexio, issu de la ville d'Arta et très connu à Préveza.



., & ., 1993, ,
 ., 1989, ,
 ., 2011, μ -
 μ
 (1797), (μ)
 ., 1969, Some Representations of Byzantine Cantors,
 2, 233-238
 ., 2005, « »
 ,
 ., 2003, μ μ . -
 μ ,
 ., 2004, ,
 ., 1996, μ , ,
 ., 2004, μ , . : ,
 ,
 ., 1996-1997, μ . -
 (4 . - 15
 19, 167-200
 .),
 ., 2010, -
 18 : & . -
 (μ .), . μ (16-20 μ
 2009), , , 345-365
 - ., 2008, ,
 ., 2008, μ .
 - μ μ μ
 ,
 ., 2001, -
 . μ μ
 18 μ 19 .,
 ., 1978, μ μ

2, 185-236
 .., 1979, μ μ
 3-4, 21-129
 (), 2004,
 , ,
 .., 2013, , : . &
 . (μ.), μ 7,
 , 109-120
 .., 2013, -
 , . & M. STORK (μ.), -
 μ μ « . -
 », , 28 & 29 2012,
 – , 221-262
 .., 2001, μμ μ μ -
 (843-1204),
 .., 2010, μ
 (1700-1886), : . - & . -
 (μ.), . μ
 μ (16-20 μ
 2009), , , 367-393
 .., 1936, μ
 μ 2, 172-179
 .., 2002, 17 -
 ,
 .., 2000,
 - .., 1909, . μ
 ,
 .., 2003,
 , : . & . (μ.),
 (1926-1996). μ , , , 527-563
 . (μ.), 2015, ,
 . & .., 2008, .
 μ -
 ,
 .., 2002, μ ,
 .., 2002, μ μ , μ -
 8, 301-331

- ., 2003, (1752-1783),
 ., 2013, μ ,
 ., 1997, ,
 ., 1983, μ 26, 211-237
 ,
 ., 1986, .
 ,
 ., 1987, μ (1450-1830), I,
 . & ., 1997, μ
 (1450-1830), ,
 ., 2015,
 . μ μ μ μ
 μ 17 . ,
 ., 2013, μ (–), 5, 334-352
- BABUIN A., 2009, (1204-1453), ()
 DUFRENNE S., 1968, Images du décor de la prothèse, *Revue des Études Byzantines* 26, 297-310
 DUFRENNE S., 1970, *Les programmes iconographiques des églises byzantines de Mistra*, Paris
 ELBERN V., 1995, Liturgische Geräte, *Reallexikon zur byzantinischen Kunst* 5, 721-741
 GROTOWSKI P.Ł., 2010, *Arms and Armour of the Warrior Saints. Tradition and Innovation in Byzantine Iconography (843-1261)*, Leiden – Boston
 GROZDANOV C., 1980, *Ohridsko zidno zlikarstvo XIV*, Beograd
 KOUKIARIS S., 2010, The Depiction of the vision of Saint Peter of Alexandria in the Sanctuary of Byzantine Churches, *Zograf* 35, 63-71
 MORAN K., 1986, *Singers in Late Byzantine and Slavonic painting*, Leiden
 TRIANTAPHYLLOPOULOS D.D., 1985, *Die nachbyzantinische Wandmalerei auf Kerkyra und den anderen Ionischen Inseln*, München
 TRYPANIS C.A., 1968, *Fourteen Early Byzantine Cantica*, Wien
 WALTER C., 1997, The Apotropaic Function of the victorious cross, *Revue des Études Byzantines* 55, 193-220
 WOODFIN W. ., 2012, *The Embodied Icon. Liturgical Vestments and Sacramental Power in Byzantium*, Oxford – New York



1: , μ .
 (. μ & .)

1.			40.		86.
2.			41.		87.
3.			42.	μ	- 88.
4.					89.
5.			43.		90.
6.			44.	μ	91.
7.		μ	45.		
8.			46.		92.
9.			47.	$\mu\mu$ μ	93.
10.			48.	μ	-
11.		μ μ	49.	μ	94.
12.			50.	μ	95.
13.			51.		96. μ -
14.	μ		52-57.	$\mu\mu$	
15.			μ		97. μ
16.	μ	-	58.		98.
			59.		99.
17.			60.		100.
18.			61.		101.
19.			62.		102.
20.			63.		103.
21.		-	64.		104.
			65.	,	, 105.
22.					106.
23.			66.	-	107.
24.		$\mu\mu$ μ			108.
25.			67.		109. $\mu\mu$
	μ		68.		110.
26.			69.	μ	111.
27.			70.	μ	112. -
28.			71.	&	
29.			72.	μ	113.
30.		-	73.		114.
			74.		115. μ
31.		-	75.	$\mu\mu$ μ	116.
			76.		117.
32.			77.		118.
33.			78.		119.
34.		μ	79.		
35.	$\mu\mu$	μ	80.		120.
36.	()	81.	μ	121.
37.	(82.		122.
)		83.		123. μ μ
38.		μ	84-85.	$\mu\mu$	124.
39.					125. μ

126.		160.	μ , ,	191.
127.	μ			192.
128.		161.	, ,	193.
129.				194.
130.		162.	μ	195.
131.				196.
132.		163.	, ,	197.
133.				198.
134.		164.	μ , -	199.
135.			μ ,	200.
136.		165.		201.
137.		166.		202.
138.		167.		203.
139.	μ	168.		204.
140.		169.		205. μ
141.		170.	-	206.
142.				207.
143.	μ	171.		208.
144.				209.
145.		172.		210.
146.				211.
147.		173.		212.
148.		174.		213. μ
149.		175.		214.
150.		176.		215.
151.		177.		216.
152.	μ	-	178.	217.
	μ		179.	218.
153.		-	180.	219.
			181.	220.
154.	μ		182.	221.
155.		μ	183.	222.
156.		μ	184.	223. μ
			185.	224.
157.			186.	225.
			187.	226.
158.			188.	227.
159.			189.	228.
			190.	229.



1: , μ . μ



2: , μ .



3: , μ .



4: , μ .



5: , μ
μ



6: ,
(2010, 363, . 21)



7: (, 2010, 360, . 16)



8: (, μ , <http://archive.ert.gr/7589/>)



9: ,
(& 2008, 233, . 24)